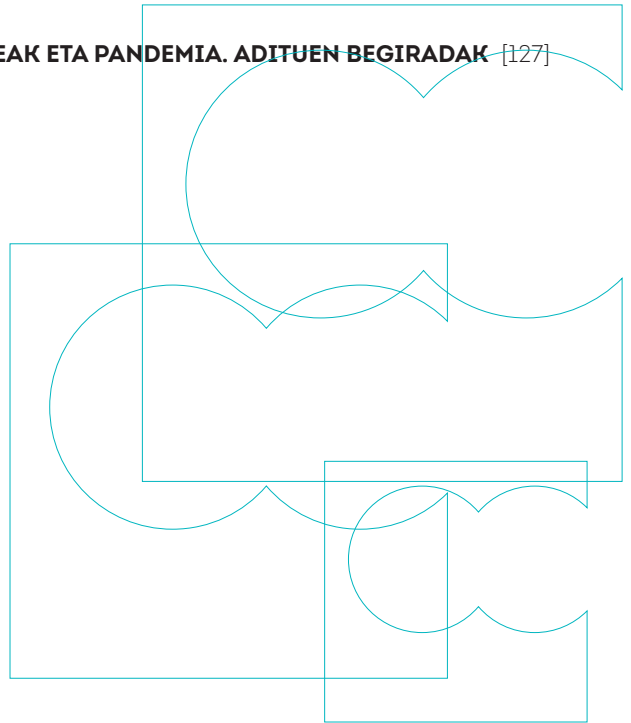

AUKERAK, GAZTEEK BEREN BIZI-ERRONKAK BETE DITZATEN

NORA SARASOLA IRIZAR

BBK-ko Gizarte Ekintzako zuzendaria

C OVID-19a, pandemia, antigorputzak, PCRak... Duela urte eta erdi ezagutzen ez genituen hitz horiek ohikoak bihurtu dira gure eguneroko bizitzan. Gauzak aldatu egin dira. Asko, gainera, azkenaldian. Une zailak dira pertsona guztientzat, baina oraingo honetan gehien sufritu duen taldeetako bati buruz hitz egin nahiko nuke: gazteei buruz.

Kalbario bat bizi dute gazteek lan-arloan, eta larriagotu egin zaie bi krisi kateatu zaizkielako: finantza-krisia, lehenik, eta osasun-krisia, gero. BBK-ren diagnostikoa bat dator aditu gehienen diagnostikoarekin. Historiako belaunaldirik prestatuenak zailtasun ugari ditu lan-merkatuan sartzeko.

Badira aurreikusteko zailak diren elementu koiuntural batzuk, gure gazteei zorrozki eragiten dietenak, baina badira egiturazkoak diren beste batzuk ere, gazteak enplegu prekarioen, soldata apalen, lan-ezegonkortasunaren,aldi baterako kontratuen... aurkako

etengabeko borrokara bultzatzen dituztenak. Zabala da larritasunen zerrenda, eta bi gauza egin daitezke: beste alde batera begiratu edo arazoari ausardiaz aurre egin eta mahai gainean konponbide berriak jarri, aurreko errezetek ez baitute balio.

Momentuz, BBK-n, gazteak eta enplegua jartzea erabaki dugu lehentasunen bagoi-buru. Azken urteotan, ahalegin handiagoa egin dugu Bizkaiko gazteek bizi dituzten lan-merkatuko desoreketan eragin zuzena izango duten enplegu-programak eta -politikak garatzeko. Gazteak dira gure gizartearen etorkizuna, eta haiengana bideratu behar ditugu enplegu-estrategiak, gure gizarteak aurrera egin dezan. Haientzat proiektu sorta zabala daukagu BBK fundazioaren ildo estrategiko bakoitzaren barruan. Izan ere, estatuko lehen Gizarte Ekintza da gurea, duen eragin ekonomikoagatik.

Baina haur izanda iristen da gazte izatera. "Biltzeko erein". Hori izan liteke

BBK aspalditik txikienekin garatzen ari denaren goiburua. Besteekiko errespetuarekin, talde-lanarekin, ingurumenarekin, kulturarekin... zerikusia duten hezkuntza-proiektuak lantzen ditugu haiekin, probetxuzko esperientziak eta ezagutzak bereganatzen dituzten inguruneetan, hala nola Urdaibai Zentroan. Besteekiko eta ingurumenarekiko errespetuan eragina duen prestakuntza-ibilbidea garatzen dugu zentro horretan, Jagon edo Klima programen bitartez.

Eta gazte izatetik heldu izatera igarotzen gara eta errealtatearekin egiten dugu topo. Gazteek lan egin nahi dute eta kalitatezko enpleguak aurkitu, eta kultura ekintzailea sustatzea da hori lortzeko aukera bat. Izan ere, eremu horretan, atzean geratu gara Europako beste eskualde batzuekin alderatuta. Horixe dio Euskadiko 2020rako Erakundearteko Ekintzailtza Planak, erkidegoan ekintzailtzak duen egoeraren diagnostikoa egiten duenean, eta ohartarazten du hobetzekoak direla ideien eta proiektuen masa kritikoa, haien tamaina, hazteko anbizioa eta nazioarteko orientazioa.

Ekintzailtzak une gozoa bizi du mundu mailan. Badirudi ez dagoela ekintzailtzaren aldeko apustu gutxi-asko esplizitua egiten ari ez den herrialde edo eskualderik, garapen ekonomiko eta sozialerako palanka izan dadin. Joera horrek arazo bat sortzen digu. Guztiek erakarri nahi dituzte ekintzaileak eta *startup*-ak.

Eta egoera horretan dago gure lurraldea. Ekintzailtza modu integralean bultzatzea da gure erakundeen helburuetako bat, proiektu, enpresa eta enplegu lehiakor eta iraunkor

berriak sor eta haz daitezen, bereziki etorkizuneko sektoreetan, zeinarekin bat egiten baitugu. Izan ere, uste dugu lankidetzara publiko-privatua dela Bizkaia ekintzailtzarako leku egoki gisa kokatzeko bideetako bat.

Alde horretatik, BBK-k arreta berezia eskaintzen die Bizkaiko beste erakunde batzuekin eta Europan erreferentzia diren irabazi-asmorik gabeko erakundeekin garatzen diren ekintzailtza-programei.

BBK Kunan edo GJHren Etxean (Garapen Jasangarriaren Helburuak) proiektuak abian jartzen hasi gara duela gutxi, non gizarte-ekintzailtzako ekosistema bat sortzen ari garen, Nazio Batuen Garapen Jasangarriko Helburuei jarraiki.

BBK Ekin programa da gure beste apustuetako bat. Ekintzailtza bultzatzeko programa integrala da, eta oso baliagarria gertatzen ari da gure lurraldean kokatutako gazteek garatzen dituzten etorkizuneko ideiak haztea lortzeko. Hautatutako proiektuek babes-eta laguntza-programa indartsu bat dute eskura; horrela, ekintzaileak bere enpresa garatzen jar baitezake arreta.

Baina jo dezagun ikuspegitik adibide zehatzetara. BBK Ekin programak ideia berritzaile eta ausartak babesten ditu une honetan, hala nola Bizkaiko lehen sektoreko lehengaiekin kalitate goreneko km0-ko elikagaiak egiten dituen enpresa bat edo hondakinei berriz balioa emateko prozesu termokimikoak garatzeko teknologia propioa duen beste enpresa bat. Era berean, sendagaiak elektronikoki banatzeko gailu bat diseinatzen laguntzen ari gara, bai eta hiriko haize-

sorkuntzako sistema bat garatzen laguntzen ere. Gure gazteei ematen diegun bultzadaren eta BBK-k talentua erakartzeko egiten duen ahaleginaren lau adibide besterik ez dira horiek: gizarte ikuspegia duten, epe luzerakoak diren eta lurraldeari lotutakoak diren ideia berritzaileen aldeko lau adibide.

BBK-k beste alor askotan ere bultzatzen du gazteen lana, eta haien proiektuek dimentsio sozial handia hartzen dute. Gizarteratze-politiketan, adibidez, Kutxabankekin adostu dugu interes-tasa berezia izango duen finantzaketa-lerro bat gaitzea Bizkaian kalteberatasun egoeran dauden pertsonen eta kolektiboen gizarteratzea eta laneratzea sustatzeko proiektuak garatzera bideratutako hirugarren sektoreko erakundeentzat eta gizarte-ekonomiako enpresentzat.

Kultura da gazteek protagonismoa hartzea gustatuko litzaigukeen beste sektore bat. Gure azken apustuetakoa bat BBK Salako Soinu Berriak lehiaketaren bidez sortzen ari diren bakarlariei edo taldeei laguntzea da. Edo gune bat irekitzea, sortzaile gazteek publikoarekin komunikatzeko aukera izan dezaten. Duela gutxi Eskaparte aurkeztu dugu, talentu gazteen artea zabaltzeko gunea.

Nabaria da gazteak sufritzen ari direla pandemiarekin. Gizarte-osasunari buruzko azken barometroak adierazi digu pandemiak eragin "nabarmena" izan duela hamar gaztetik seitan. Hala ere, baikorrak dira etorkizunari begira, eta hori berri ona da, gizarte-konfiantzaren indizea 10etik 7 puntutan kokatu baitute.

Gazteak berak dira lehenak nabaritzen lan-merkatuan sartzea inbutu moduko

pasabide estu bat zeharkatzea bezala dela. Askok dira enplegu-eskatzaileak bi krisialdi –finantza-krisia eta osasun-krisia– kateatzeak mugatutako eskaintzan. Aukera falta horrengatik nolabaiteko motibazio-galtzea ari da gertatzen, gazteek uste baitute haien emantzipazioa arriskuan jarri dela belaunaldi horretan, baita prestatzen jarraitzen dutenentzat ere.

Etxean konektibitate-arazoak dituzten gazteak lekuz kanpo geratu izana da muturreko beste egoera bat. Konfinamenduak iraun zuen bitartean modu gordinean azaleratu zen arrakala digitalaren arazoa, zeina uste izan baikenuen adinekoen artean baino ez zela gertatzen.

Beren familiak ere kolokan ikusi dituzte gazte askok pandemiaren ondorioz. Maite dituzten pertsonak galtzea, langabeziak familian eragindako zailtasun ekonomikoak... Ez dira konfinamenduak haien bizitzetan eragin dituen ondorioekin bakarrik bizi izan, haien erreferenteak diren pertsonen eragindako kalteekin ere bizi behar izan dute.

Askatasun-murrizketa handiak bizitzea tokatu zaie sistema estankoko gutxien ulertzen dituzten eta sistema hierarkiko eta autoritarioetara egokitzea zaila egiten zaien bizitzako etapan. Gogoeta asko sorraraziko zien horrek haietako askori, edo oldartzea eta aurre egitea eragingo.

Baina dena ez da oztopo izan. Pandemiak elkartasuna ere piztu die gazteei, adineko pertsonen edo mendekotasuna dutenei laguntzeko programa edo ekimen boluntario edo komunitarioen bidez. Gainera,

erresilientzia, malgutasuna eta hezkuntza-sistamarako egokitzapen azkarra dutela erakutsi dute.

2021. urtean, aukerarako leiho bat zabaldu beharko litzaieke. Europako funtsak borroka-fronte nagusietako

batean erabiltzea ere hartu beharko litzateke aintzat: gazteen langabeziaren aurkako borrokan. 25 urtetik beherakoak izan ziren aurreko krisi ekonomikoak gehien kolpatu zituenak. Eta orain, pandemia betean, haien alde egin behar dugu, eta ez bazterrean utzi.